

N:o 90.

Ank. till Riksd. kansli den 20 april 1906, kl. 2,30 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af en till indragna kronofogdebostället Yllesta n:o 2 i Västmanlands län hörande lägenhet.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlämnad proposition (n:o 81) har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 9 i denna månad föreslagit Riksdagen medgifva,

dels att en till förra kronofogdebostället 1 mantal Yllesta n:o 2 i Kolbäcks socken och Snefringe härad af Västmanlands län hörande lägenhet, benämnd Kullatorpet, om 3 hektar 55,3 ar, med de gränser, som närmare angifvas å en af förste landtmätaren C. A. Löwenhielm år 1904 öfver lägenheten upprättad karta, tillika med hemmanets andel i ett soldatorp i Yllesta by, hvilken andel, omfattande 12,34 ar, å en af vice kommissionslandtmätaren Per Svedberg år 1905 från förenämnda karta gjord kopia öfver torpet betecknats med litt. A, måtte från ifrågavarande kronohemman afsöndras och mot en köpeskilling af 1,360 kronor, att betalas under loppet af tio år med en tiondedel årligen, försäljas till nuvarande innehafvaren af lägenheten Kullatorpet, med tillträdesrätt den 14 mars 1907 och i öfrigt på de i 6:te momentet af kungl. skrivelsen till domänstyrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenhetens upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896 angifna villkor;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljning inflöte, måtte på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre krono-

egendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

I detta ärende har departementschefen till ofvanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»I underdånig skrifvelse den 2 innevarande februari har domänstyrelsen anmält, att vid den 9 augusti och den 17 december 1904 å förra kronofogdebostället 1 mantal Yllesta n:o 2 i Kolbäcks socken och Snefringe härad af Västmanlands län hållen uppskattning för förnyad utarrendering af detta hemman, som lämnade mer än 600 kronor i årligt arrende, uppskattningsmännen väckt förslag om afsöndring och försäljning af en till hemmanet hörande lägenhet, benämnd Kullatorpet, som innehades af arbetaren G. W. Bergmark; och har domänstyrelsen, under åberopande af nådiga skrifvelsen till styrelsen angående bestämmelser att tjäna till efterrättelse i fråga om lägenheters upplåtande från kronans jordbruksdomäner den 25 september 1896, underställt det väckta förslaget Kungl. Maj:ts pröfning samt därvid öfverlämnat instrument öfver förenämnda uppskattning, en af förste landtmätaren C. A. Löwenheim år 1904 öfver den till försäljning föreslagna lägenheten upprättad karta med tillhörande beskrifning samt en af vice kommissionslandtmätaren Per Svedberg år 1905 från förstnämnda karta gjord kopia öfver ett samfällt soldattorp i Yllesta by, använd vid sistnämnda år verkställd laga delning af berörda torp, äfvensom öfriga till ärendet hörande handlingar.

Handlingarna i ärendet utvisa, bland annat,

att hemmanet, som innehölle en areal af sammanlagdt 63 hektar 54,63 ar, hade sina ägor fördelade i två skiften, hemskitet och det på två kilometers afstånd därifrån belägna skogsskitet;

att lägenheten Kullatorpet, belägen å detta sistnämnda skifte, innehölle en areal af 3 hektar 55,3 ar, däraf 2 hektar 32,6 ar åker samt 1 hektar 22,7 ar afrösningsjord;

att byggnaderna å lägenheten Kullatorpet enligt vid förrättningen företedd köpehandling ägdes af Bergmark;

att inom lägenheten Kullatorpets ägor låge ett obebyggdt soldattorp, samfällt tillhörande Yllesta by, som bestode af ifrågavarande kronohemman och det enskild person tillhöriga hemmanet Yllesta n:o 1, om likaledes 1 mantal, i hvilket soldattorp kronan ägde del till hälften;

att förrättningsmännen, som ansett lägenheten Kullatorpet med kronans andel i soldattorpet böra hembjudas Bergmark till inlösen, åsatt dessa jordområden ett saluvärde af 1,360 kronor, däraf 148 kronor för växande träd;

att Bergmark, efter af Kungl. Maj:ts befallningshafvande erhållet föreläggande, uti en till Kungl. Maj:ts befallningshafvande ingifven, af behörig borgen åtföljd skrift förklarar sig villig att för en köpeskilling, motsvarande det åsatta saluvärdet, förvärfva äganderätten till ifrågavarande områden, hvarjämte Bergmark förbehållit sig rätt att inbetala köpeskillingen under loppet af tio år med en tiondedel årligen;

att Kungl. Maj:ts befallningshafvande icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag; samt

att ifrågavarande kronohemman vid delning af ofvannämnda soldattorp — hvilken landtmäteriförrättning den 29 december nästlidna år faststälts af Snefringe härads ägodelningsrätt — erhållit å förberörda, af vice kommissionslandtmätaren Svedberg upprättade karta med litt. A betecknade område, innehållande en areal af 12,34 ar, däraf 11,72 ar åker och 0,62 ar afrösningsjord.

För egen del har domänstyrelsen tillstyrkt, att lägenheten Kullatorpet måtte från hemmanet afsöndras och tillika med hemmanets andel i förenämnda soldattorp till ofvanbemälda Bergmark försäljas, med tillträdesrätt den 14 mars 1907, mot en köpeskilling af 1,360 kronor, att betalas på sätt Bergmark förbehållit sig, samt i öfrigt på de i 6:te momentet af ofvanberörda nådiga skrifvelse den 25 september 1896 stadgade villkor.»

Utskottet har icke haft något att emot framställningen erinra, men har emellertid med anledning däraf, att i förevarande liksom i ett flertal med detta likartade ärenden företetts karta endast öfver det till försäljning föreslagna området af hvilken icke kunnat inhämtas områdets belägenhet i förhållande till stamhemmanet eller betydelse för detsamma, velat erinra, hurusom Riksdagen dels i skrifvelse angående afsöndring af jord från kronoegendomar den 19 maj 1892 framhållit önskvärdheten däraf, att vid dylika frågor så fullständiga kartor måtte i hvarje särskildt fall biläggas handlingarne, att däraf måtte kunna bedömas i hvad mån de ifrågasatta jordafsöndringarne kunde medföra intrång å dessa egendomar eller lända till skada för desamma, dels ock i skrifvelse den 25 april 1900, då den i först nämnda skrifvelse påvisade ofullständigheten beträffande de kartor, som bilades handlingarne i ärenden rörande jordafsöndringar, fortfarande i många fall förekommit och försvårat ärendenas behandling, ånyo fäst uppmärksamheten å vikten af att så fullständiga och upplysande kartor som möjligt blefve vid framställningar af förevarande art Riksdagen och statsutskottet tillhandahållna.

Jämte åberopande af dessa skrivelser har utskottet velat framhålla

önskvärdheten af att, där sådant utan afsevärda kostnader kan låta sig göra, i ärenden af nu ifrågavarande beskaffenhet en öfversiktskarta, hvaraf områdets belägenhet och storlek i förhållande till stamhemmanet samt betydelse för detsamma framgå, må varda upprättad och hållen för Riksdagen och utskottet tillgänglig. Under uttalande häraf får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 20 april 1906.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
